

Den næste sag på dagsordenen var:

26) Anden behandling af lovforslag nr. L 85: Forslag til lov om bonus til elever i ungdomsuddannelse med lønnet praktik.

Af undervisningsministeren (Margrethe Vestager).

(Fremsat 10/11 2000. Første behandling 17/11 2000. Betænkning 5/12 2000).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling.

Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

27) Anden behandling af lovforslag nr. L 86: Forslag til lov om ændring af lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v. (Bortfald af deltagerbetaling på visse uddannelser).

Af undervisningsministeren (Margrethe Vestager).

(Fremsat 10/11 2000. Første behandling 17/11 2000. Betænkning 5/12 2000).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling.

Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

28) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 13:

Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af mængderabat ved strafudmåling for flere kriminelle forhold og konsekvent udløsning af reststraf ved fornyet kriminalitet.

Af Tom Behnke (FRI) m.fl.
(Fremsat 10/10 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Frank Jensen):

I det beslutningsforslag, som Tinget nu behandler, opfordrer medlemmer af Frihed 2000 til, at regeringen i indeværende folketingsår fremsætter de nødvendige lovforslag og foretager de nødvendige ændringer af bekendtgørelser og øvrige administrative forskrifter, så man fremover i sager med flere kriminelle forhold foretager en isoleret bedømmelse af de enkelte lovovertrædelser og derefter sammenlægger de straffe, der fastsættes for hver enkelt lovovertrædelse.

Har den dømte begået ny kriminalitet i prøvetiden for en betinget dom eller under prøveløsladelse, skal straffen udløses og sammenlægges med den straf, som den nye kriminalitet bliver takseret til.

Følger man forslagsstillernes tankegang, svarer det til at hævde, at hvis ét knyttnæveslag koster 30 dage, skulle tre slag koste 90 dage. Hvis tyveri af en bluse koster 30 dage, skulle tyveri af en bluse og et bælte koste 60 dage osv. Forslagsstillerne vil med andre ord gøre strafudmålingen i Danmark til et spørgsmål om simpel matematik.

Ved fastsættelse af straf i tilfælde, hvor en person har begået flere strafbare forhold, kan

forskellige retningslinjer tænkes fulgt. Man kan, som forslagsstillerne ønsker det, foretage en isoleret bedømmelse af hver enkelt lovovertrædelse og lægge de forskyldte straffe sammen. Det kaldes absolut kumulation.

Man kan også lade flerheden af lovovertrædelser bevirke mere eller mindre skønsmæssige skærperelser af straffen for det groveste forhold. Det kaldes modereret kumulation.

Man kan endelig lade straffen for et eller flere forhold absorbere, det vil sige opsluge straffen for et eller flere andre forhold. En del af den pådømte kriminalitet kan da siges at have været gratis.

Ved samtlige pådømmelser af flere lovovertrædelser anvender domstolene i almindelighed princippet om modereret kumulation. Det gælder også i tilfælde, hvor den tiltalte har begået kriminalitet i prøvetiden for en betinget dom eller prøveløsladelse, og hvor spørgsmålet derfor opstår om fastsættelse af en fælles straf, der både omfatter den nye kriminalitet og den nye forskyldte straf efter en betinget dom eller den reststraf, der henstår efter en prøveløsladelse.

Princippet om modereret kumulation er et hævdevundet princip i dansk strafferet. Det indebærer, at alle lovovertrædelser tæller med ved strafudmålingen, men ikke med deres fulde vægt.

I praksis tager retten f.eks. udgangspunkt i normalstraffen for den groveste forbrydelse og forhøjer den under hensyntagen til antallet og grovheden af de øvrige lovovertrædelser. Straffen fastsættes inden for strafferammen for den groveste lovovertrædelse. Under skærpende, særdeles skærpende omstændigheder kan straffen efter straffelovens § 88, stk. 1, overstige strafferammen med indtil det halve.

Princippet om modereret kumulation gælder ikke uden undtagelse; det gælder altså ikke undtagelsesfrit. Det fraviges således bl.a. ved visse bødestrafte, hvor der sker en isoleret pådømmelse af hver enkelt overtrædelse, hvorefter bøderne lægges sammen. Det gælder f.eks. ved bøder for overtrædelse af færdselsloven.

I tilfælde, hvor der foreligger flere overtrædelser af færdselsloven, og i andre tilfælde, hvor der skal ske en samlet pådømmelse af færdselslovovertrædelser og overtrædelse af anden lovgivning, udmåles som udgangspunkt den normale takstmæssige bødestraf for hver overtrædelse af færdselsloven.

Endvidere åbner straffelovens § 88, stk. 3, mulighed for, at retten i stedet for fælles friheds-

straf kan idømme bøde ved siden af frihedsstraffen, når overtrædelserne medfører frihedsstraf og en anden bøde. Herved kan det i dommen markeres, at der er fastsat særskilt straf for det enkelte forhold.

Forslagsstillerne anfører i beslutningsforslaget bl.a.:

»Helt galt går det, når det tages i betragtning, at den pågældende kan vælge at afsone bøden i stedet for at betale den.«

Det er en misforståelse. En person, der er idømt en bøde, kan ikke vælge at afsone bøden frem for at betale den. Efter straffelovens § 52, stk. 7, kan politiet inddrive bøden ved udpantning eller ved lønindeholdelse. Det er kun i tilfælde, hvor bøden ikke kan tvangsinddrives på denne måde, at afsoning af en forvaltningsstraf i form af fængsel kan komme på tale.

Sammenfattende vil jeg give udtryk for, at det efter regeringens opfattelse er et centralt og fornuftigt princip, at domstolene har adgang til at foretage en helhedsvurdering af strafværdigheden af de begåede lovovertrædelser.

Hertil kommer, at et generelt princip om absolut kumulation vil kunne betyde, at der bliver idømt uforholdsmæssigt lange tidsbestemte straffe.

Med beslutningsforslaget tilsidesætter man som sagt hævdevundne principper i dansk strafferet, og man fratager domstolene deres sædvanlige mulighed for at foretage en konkret og individuel vurdering af enkeltstager. Det kan regeringen ikke støtte.

Derfor kan regeringen ikke støtte det fremsatte beslutningsforslag.

Lotte Bundsgaard (S):

I Socialdemokratiet ønsker vi et trygt samfund. Vi ønsker et samfund, hvor kriminaliteten ikke trives. Vi ønsker et samfund, der bekæmper, ikke skaber kriminalitet.

I Socialdemokratiet ønsker vi et konsekvent samfund. Vi ønsker et samfund, hvor ens handlinger har en konsekvens, uanset om det er positive eller negative handlinger.

I Socialdemokratiet ønsker vi et samfund, der tager udgangspunkt i den enkelte, ikke i massen. Vi ønsker et samfund, der giver den enkelte muligheder, der passer til den enkelte, der straffer den enkelte ud fra det, det enkelte menneske har gjort, ikke ud fra simpel matematik.

I det beslutningsforslag, vi nu skal behandle, ønsker en række af Folketingets medlemmer at fratage domstolene muligheden for at idømme

straffe efter princippet om modereret kumulati-
on. Det vil sige, at domstolene skal udmåle hvert
enkelt forhold, lægge dem sammen og derefter
ved simpel matematik udmåle en samlet dom.

Umiddelbart kan det måske lyde meget rig-
tigt, men lad os lige følge tanken til dørs, som
også justitsministeren gjorde i sin tale:

Hvis en ung mand giver en anden ung mand
en på hovedet, giver det måske cirka 30 dage.
Hvis han giver den samme mand to slag på ho-
vedet, så må det efter forslagsstillere-ns terminolo-
gi give 60 dage, tre slag må give 90 dage, osv.
Hvis en kvinde hugger et par bukser, som må-
ske giver 30 dage, så må det efter forslagsstille-
rens terminologi give 60 dage at hugge to par
bukser. Man vil altså blot kunne putte overtræ-
delserne ind i en computer, som efter simpel
matematik vil kunne udregne straffen.

Det mener vi ikke i Socialdemokratiet er den
rigtige måde at straffe på. Vi mener derimod, at
domstolene skal have mulighed for at foretage
en helhedsvurdering. Vi mener, at domstolene
er bedre til at tage hensyn til helheden, end sim-
pel matematik er det.

I Socialdemokratiet mener vi som sagt, at det
skal have en konsekvens, når man overtræder
loven. Vi vil ikke finde os i vold, røveri, tyveri
og alle de andre lovovertrædelser, der desværre
findes i vores samfund.

Men i Socialdemokratiet mener vi ikke, at der
er nemme løsninger, der kan forhindre forbry-
delserne. Tværtimod mener vi, at vi skal se i hel-
heder. Vi skal se i helheder, når vi sætter ind
over for kriminelle unge. Vi skal se i helheder,
når tidligere straffede skal holdes væk fra krimi-
naliteten, og vi skal give domstolene lov til at se
i helheder, når de udmåler straffe.

Dette forslag lægger ikke op til helheder. Der-
for kan vi i Socialdemokratiet ikke støtte beslut-
ningsforslaget.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FRI):

Jeg tror, at vi lige skal have rettet en misforståel-
se: Jeg har endnu ikke hørt om, at man får 30 da-
ges frihedsberøvelse for at stjæle et par bukser.
At stjæle et par bukser giver en bødestraf. Det
giver ikke 30 dage »i skyggen«, det gør det altså
ikke. Så lad være med at køre det op på det ni-
veau.

Men mit spørgsmål til Socialdemokratiets
ordfører, fru Lotte Bundsgaard, er:

Når nu Socialdemokratiet ønsker, at der skal
være konsekvens i tingene og en individuel vur-

dering, hvordan kan det så være, at to gernings-
mænd, der står over for dommeren – den ene
har stjålet tre biler, den anden har stjålet 30 biler
– får den samme straf?

Hvordan kan det være, at en person, der står
over for dommeren og har stjålet 30 biler, får en
relativt lille straf, nemlig en samlet vurdering,
og stort set en straf, der svarer til, at vedkom-
mende havde stjålet to eller tre, hvorimod en an-
den person, som måske er i den situation, hvor
han har stjålet en bil, bliver pågrebet, sigtet, stil-
let for dommeren, får sin straf, og efter straffen
er udstået går ud og stjæler en ny bil – det gør
han 30 gange – får 30 gange straffen? Men hvis
man stjæler 30 biler på én gang, så får man altså
kun en tredivtedel. Hvordan kan det være?

(Kort bemærkning).

Lotte Bundsgaard (S):

Var livet bare så let, som hr. Tom Behnke lægger
op til, så man bare kunne sætte al strafudmåling
ind i en computer og sige tre biler eller tre knyt-
næveslag.

Hr. Tom Behnke ved jo lige så godt som jeg, at
der er andre ting, der også bliver taget med, når
man vurderer, hvordan og hvorledes straffen
skal være. Og hr. Tom Behnke ved jo også lige så
godt som jeg, at hvis de to ting er de samme, er
der selvfølgelig forskel – også i strafudmålingen
– på, om man stjæler to biler eller tredivte biler,
eller hvad man ellers har lavet. Det er domstole-
ne, der tager hensyn til det. Og det er domstole-
ne, som anlægger en helhedsvurdering af den
kriminalitet, der er blevet begået.

Jeg mener ikke, at vi i Folketinget skal lave en
eller anden matematisk formel for, hvad tre
knyt næveslag skal give, eller hvad tre biler skal
give. Vi skal fastsætte en strafferamme, og så er
det domstolene, som skal dømme ud fra den.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FRI):

Så går det jo helt galt: Hvis det er sådan, at fru
Lotte Bundsgaard har læst forslaget på den må-
de, så ville jeg også stemme imod. Det er klart.
Så ville jeg heller ikke have fremsat forslaget.

Men det er heller ikke det, der står. Der står jo
ikke i lovforslaget, at Folketinget bestemmer,
hvad straffen skal være. Det, forslaget går ud på,
er at tage afstand fra den mængderabat, der bli-
ver givet ved strafudmålingen i dag, når man
har lavet flere kriminelle handlinger.

Det ville jo fortsat være domstolene, der skal
vurdere de formildende omstændigheder, de

skærpene omstændigheder: Hvad var det for årsager, som gjorde, at man fik den straf, man gjorde? Så det skal domstolene jo stadig væk tage stilling til. Og der er stadig væk ikke tale om en matematisk udregning.

Det, vi lægger op til, er: Det er ikke rimeligt, at hvis man går ud og stjæler et par biler og bliver pågrebet af politiet, så kan man fra det øjeblik, man er sigtet, og indtil man står foran dommeren, stjæle stort set alle de biler, man har lyst til. Stort set.

Jeg ved godt, at man får lidt mere i straf, men man får jo slet, slet ikke forholdsmæssigt mere i straf, end hvis man havde taget sin straf og så stjålet nogle flere biler.

Og det, der er problemet, er, at det stort set er gratis; fra det øjeblik, man er blevet sigtet af politiet, kan man begå næsten al den kriminalitet, man vil, for man får én samlet fælles straf til sidst alligevel.

(Kort bemærkning).

Lotte Bundsgaard (S):

Nu kan man sige, at der var knap så meget spørgsmål i hr. Tom Behnkes kommentar, men vi ved jo alle sammen godt, at når domstolene skal dømme, så indgår alle de forhold, der nu er blevet begået, i den samlede dom, og det er det, der er det afgørende.

Det, der er det afgørende, er, at domstolene skal kunne se på helheden, at vi skal have domstole, der har mulighed for, som hr. Tom Behnke også siger, at se på de personlige forhold og se på, hvordan kriminaliteten er blevet begået; for livet er ikke så nemt, at det kan sættes på simple matematiske formler, hvad enten det er to biler, eller hvilken kriminalitet der nu er blevet begået.

Så vores holdning er, at domstolene skal kunne blive ved med at dømme, se på helheder, tage alle forholdene med i deres dom, som de også gør i dag.

Anden næstformand (Henning Grove):

Fru Birthe Rønn Hornbech som ordfører.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Forslaget bygger på to elementer: på den ene side en mere eller mindre matematisk udregning af, hvordan strafudmålingen skal foretages, når der er flere forbrydelser, på den anden side en mere konsekvent udløsning af reststraf ved fornyet kriminalitet.

Det er jo fuldkommen rigtigt, som justitsministeren og den socialdemokratiske ordfører har været inde på, at strafudmåling ikke er matematik. Jeg tror såmænd heller ikke, hr. Tom Behnke har forestillet sig – men det kan han jo komme op og fortælle – at det hjælper noget at idømme en ung tyveknekt 250 års fængsel.

Men derfra og så til at give det svar, som justitsministeren kom med, og som den socialdemokratiske ordfører kom med, er der så sandelig også langt. Er det virkelig det eneste svar, justitsministeren har på, hvordan vi dæmper op for alle de serieforbrydelser begået af unge kriminelle, som vi ser? Og i hvert fald hr. Tom Behnke og jeg og andre i salen, der er ansat i politiet, ved, hvordan de foregår, og hvordan straffen bliver udmålt. Det må jeg indrømme, det synes jeg er for slapt.

Der er efter vores opfattelse for lidt afstand mellem det at foretage 10 indbrud og så 100. Det er jo, som hr. Tom Behnke beskriver det, sådan, at man ved, at når man har begået tilstrækkelig mange forbrydelser, så er resten næsten gratis. Er det virkelig ønskeligt, må jeg spørge justitsministeren.

Vi er fortsat enige i, at det skal ses i en helhed. Der skal tages personlige hensyn, men der bør altså være en større forskel mellem den, der begår 10 indbrud, og den, der begår 100 indbrud. Det er fuldkommen ødelæggende, det er upædagogisk på alle måder.

Men lad mig så sige, at for Venstres vedkommende ønsker vi slet ikke, at man skal komme så langt. Det, der hellere burde diskuteres, er, hvordan vi får en hurtigere efterforskning, en hurtigere afklaring, en hurtigere dom, en hurtigere afsoning. Det vil Venstre komme med bud på senere på dagen i det forslag, vi har fremsat. Det synes vi der var mere perspektiv i.

Jeg må sige, jeg er meget skuffet over justitsministerens forsøg på bare fuldkommen at snakke udenom, fordi man synes, forslaget er tåbeligt. Det er, som om man fuldkommen ignorerer de problemer, der er, de husejere, der ustandselig er udsat for serieindbrud, for de samme mennesker bliver ved igen og igen, fordi de er på fri fod. Det havde været mere konsekvent, og det havde været mere konstruktivt, om man var kommet med et bud på det.

Lad mig så sige med hensyn til udløsning af reststraf ved fornyet kriminalitet: Vi vil også gerne have større konsekvens her. Vi har en fornemmelse af – vi har ikke undersøgt det – men vi har en fornemmelse af, at det snarere er reg-

len end undtagelsen, at der står i dommen, at det har sin forblivende ved reststraffen. Det vil vi godt have undersøgt.

Heller ikke her er der jo nogen pædagogik i, at man først prøveløslader og siger: Nu får du chancen med at blive prøveløsladt før tiden. Nu får du en chance for at holde dig kriminalitetsfri. Og når vedkommende så ikke gør det alligevel, så betyder det ikke noget, for den sidste tredjedel af straffen står stadig væk i sparekassen.

Det vil vi godt diskutere, og vi synes, der er en selvmodsigelse mellem, at Socialdemokratiets ordfører på den ene side siger, at der skal være konsekvens, og så på den anden side nedgør et forslag, som efter sin ordlyd måske går alt for vidt, men som jo er udtryk for nogle helt reelle problemer i kriminaliteten herhjemme, som betyder skræk og angst for masser af borgere, der er udsat for indbrud.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg er lidt usikker på fru Birthe Rønn Hornbechs holdning til spørgsmålet om modereret kumulation. Vil fru Birthe Rønn Hornbech have en eller anden form for absolut kumulation, eller afviser fru Birthe Rønn Hornbech Frihed 2000's forslag på det punkt? Jeg synes, fru Birthe Rønn Hornbech gik over til at skælde ud på nogle andre i stedet for at forholde sig til den del af forslaget. Det var, som om det var både-og og alligevel en afvisning.

(Kort bemærkning).

Lotte Bundsgaard (S):

Fru Birthe Rønn Hornbech spurgte i sin tale: Er det virkelig det eneste, Socialdemokratiet vil gøre for at hindre ungdomskriminalitet?

Fru Birthe Rønn Hornbech ved udmærket godt, at det ikke er det eneste, vi vil gøre. I stedet for at tro, at man kan løse problemet ved bare at give længere fængselsstraffe, har vi netop sat ind med en forebyggende indsats over for truede børn, og vi har lavet en del over for ungdomskriminaliteten. Regeringen er nu i gang med en større udredning om, hvordan man kan sætte ind med en hurtigere konsekvens over for unge, der er kriminelle, hvordan man kan sikre en opdragelse af de unge og sikre, at de kommer hurtigere væk fra deres miljøer, så det er netop en samlet indsats, vi går ind for.

Senere på dagen skal vi diskutere, hvad der yderligere kan gøres for at hindre ungdomskriminaliteten. Vi har netop i de sidste 7-8 år gjort

meget for at hindre ungdomskriminaliteten, ikke bare for at straffe, når der skulle straffes, men for at hindre den, og jeg kunne godt tænke mig at høre, hvad fru Birthe Rønn Hornbech mener, der skal gøres.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Ja, jeg er også lidt desorienteret, for jeg synes, fru Birthe Rønn Hornbech skældte meget ud på justitsministeren, som var imod forslaget, og fru Birthe Rønn Hornbech var tilsyneladende også imod forslaget. Men hun var altså ikke enig i justitsministerens måde at være imod forslaget på, og derfor synes jeg, fru Birthe Rønn Hornbech skylder forsamlingen og offentligheden en forklaring.

Hvordan forholder fru Birthe Rønn Hornbech sig til princippet om modereret kumulation, som det hedder på juristsprog? Det må fru Birthe Rønn Hornbech vel mestre bedre end den matematik, hr. Tom Behnke har foreslået, men som fru Birthe Rønn Hornbech åbenbart er imod.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg synes ærlig talt, det er vigtigere at diskutere det emne, der optager alle borgere i dette land: Hvordan kan vi være i fred og sikkerhed i vore huse, og når vi går på gaden? Altså at diskutere kriminalitet, frem for om man synes, at ordlyden i et beslutningsforslag, der lægger op til en debat om et alvorligt problem, nu skal udformes på den ene eller den anden måde. Jeg har ikke lyst til at diskutere fru Anne Baastrups juridiske problemer og udtryk, som ikke siger folk et kvæk.

Det, vi siger, er, at der er for ringe forskel i strafudmålingen, når det drejer sig om få forbrydelser og mange forbrydelser. Det betyder, at forbryderne ved, at bare de kan holde sig på fri fod og begår flere og flere forbrydelser, koster det ikke noget særligt, og vi vil godt stille op til en diskussion om, hvordan man løser det problem. Det skal ikke løses ved simpel matematik, men det burde løses med en anden retspraksis end den, vi har i dag, og vi vil godt lægge op til at diskutere, hvordan det kan lade sig gøre.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Ja, man må jo undres over, at Venstres ordfører faktisk står her og siger, at vi skal tale om alt

muligt andet og ikke forholde os til det, som rent faktisk er på dagsordenen. Det er da noget nyt. Men jeg er i øvrigt enig med fru Anne Baastrup og fru Elisabeth Arnold i, at det var en ordførertale, som var præget af skældud til alle sider.

Vi er enige med fru Birthe Rønn Hornbech i, at ønsket om hurtigere efterforskning og opklaring rent faktisk er forudsætningen for, at vi diskuterer dette beslutningsforslag, men i den forbindelse vil jeg bare bede fru Birthe Rønn Hornbech bekræfte, at politiforliget, som Venstre jo er en del af, faktisk afsatte ganske betragtelige ressourcer til politiet.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Det var lige før, jeg måtte bede formanden gribe ind, for vi har jo en dagsorden for møderne her i Folketinget, og det er sagerne på den, vi plejer at forholde os til, men så reddede fru Birthe Rønn Hornbech den til sidst.

Jeg forstår, at fru Birthe Rønn Hornbech stadig støtter den hidtidige praksis, hvor der sker en eller anden form for nivellering af straffen, når der er en lang række forskellige typer af forbrydelser. Så kan man diskutere, hvordan domspraksis er, og her synes jeg faktisk, det kunne være interessant, hvis vi fik sat et forskningsprojekt i gang, så vi kunne finde ud af, hvad der er sandt, og hvad der er falsk i alle de historier. Jeg har nemlig lidt indtryk af, at når vi diskuterer retspolitik her i Folketingssalen, er der meget med, hvad nogle har hørt, og ikke så meget, hvad virkeligheden er.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Fru Birthe Rønn Hornbech vil gerne diskutere, hvordan vi kan formindske befolkningens berettede frygt for indbrud. Det synes jeg da vi skal diskutere, og med formandens tilladelse kan vi da sagtens diskutere det under dette punkt. Men så er det jo slet ikke nærværende forslag, vi skal diskutere.

Der er vel ikke nogen, der er så fuldstændig naive, at de tror, at narkomaner, der er afhængige af narkotika, holder op med at begå indbrud, fordi de får længere straffe, når de bliver fanget? Er der virkelig nogen, der er så naive, at de tror det? Eller handler det at imødegå befolkningens berettigede frygt for bl.a. indbrud og ikke mindst at gøre noget ved det store narkotikaproblem, som eksisterer? At sørge for at narkoma-

nerne bliver afvænnede, så de ikke er afhængige af narkotika, sørge for at de ikke begår indbrud, fordi de er tvunget til at skaffe en masse penge til stoffer – er det ikke den afgørende opgave i stedet for at diskutere alt det pjat og prøve at bilde folk ind, hvilket selvfølgelig er umuligt, for befolkningen er ikke idioter, at narkomaner vil lade være med at begå indbrud, hvis de får lidt længere straf?

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg er altså nødt til at sige, at jeg synes, jeg holder mig inden for beslutningsforlaget.

Når vi diskuterer, om stribevis af forbrydelser skal takseres efter ren matematik, skyldes det altså, at der er personer her i landet, der ikke er særlig bange for at blive ved med at begå kriminalitet igen og igen, og det synes vi er et problem, der naturligt kan diskuteres under denne sag og under en af de senere sager.

Så var der en ordfører, der bad mig bekræfte, at politiforliget har afsat betragtelige midler til politiet. Det kan jeg ikke bekræfte, men jeg kan bekræfte, at Venstre ønskede, at der skulle afsættes betragtelige midler, men det kunne vi ikke komme igennem med. Det er, hvad jeg kan bekræfte.

Politiforliget giver ikke noget specielt, ud over hvad der bliver pålagt politiet af nye opgaver. Jo, hvis man regner i forhold til den måde, finansministeren ville udsulte politiet på ved at spare 1,5 mia. kr. over 4 år, er det klart, at den besparelse fik finansministeren ikke lov til at komme igennem med. Der blev afsat lidt flere midler til politiet, men de fleste skal jo bruges på nye opgaver, så vi synes ikke, politiforliget er tilstrækkeligt.

Vi vedkender os, at vi har sagt ja til det, og derfor har vi også sagt, når der har været diskussion om det, at vi ikke kommer rendende og siger, at vi render fra forliget, og at vi vil have åbnet forliget, når der er nogle der gør vrøvl. Men direkte adspurgt må jeg sige: Nej, netto blev der ikke afsat betragtelige midler til politiet.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det skal altså ikke lykkes fru Birthe Rønn Hornbech at få et stort skænderi i gang om noget, som ikke har noget med dette beslutningsforslag at gøre. Jeg synes, det er uanstændigt, at fru Birthe Rønn Hornbech skælder os ud, fordi vi

beder hende om stille og fredeligt at gøre rede for, hvad hun mener om det fremsatte beslutningsforslag. Må vi ikke lige få lov at være her?

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FRI):

Det bliver ved med at gå igen og igen, og også fru Birthe Rønn Hornbech var inde på, at man ikke bare kunne lave simpel matematik. Men det er heller ikke det, der står i forslaget, og må jeg bede de ærede medlemmer af Folketinget om at læse, hvad der står.

Der står, at for hvert enkelt forhold skal straffen udmåles særskilt. Så foretager dommeren en vurdering af forholdet, gerningsmanden og gerningsindholdet og udmåler straffen. Det, vi så siger derefter, er, at hvis der er flere forhold, skal de hver især udmåles særskilt og så lægges sammen til sidst, og det gør vi såmænd, fordi vi ikke mener, det er rimeligt, at der er forskel på, om en person står over for dommeren med 30 forhold i tasken og får en fællesstraf, der er meget lille, eller om en person står 30 gange foran dommeren med ét enkeltstående tilfælde og dermed får en langt større straf.

Det signal, man med den eksisterende lovgivning sender til den kriminelle verden, er, at jo mere kriminalitet man begår, jo større rabat får man, og det er det, vi skal forholde os til: Ønsker Folketinget, at jo mere kriminalitet man begår, jo større rabat får man? Det er det forhold, forslaget går ud på at få fjernet.

(Kort bemærkning).

Sandy Brinck (S):

Fru Birthe Rønn Hornbech skal altså ikke komme godt af sted med at stå her og ikke tage et ansvar for et forlig, som Venstre er med i, og fru Birthe Rønn Hornbech kan såmænd sagtens gå ud og tage æren, for der er masser at tage æren for. Politiet har aldrig, aldrig, aldrig, heller ikke under tidligere borgerlige regeringer, haft flere ressourcer. Der blev afsat 2,4 mia. kr., og når man indgår i et forlig, forventer jeg, at man ikke står og skælder ud bagefter uden at tage ansvar for det.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Hvis Socialdemokratiet og De Radikale mener, at uenighed er lig med skænderi, må de jo afgøre det med sig selv, men vi siger altså, hvad vi mener.

Jeg skal slå fast med syvtommersøm: Venstre har tilsluttet sig politiforliget, og det render vi ikke fra, medmindre forudsætningerne skulle blive helt ekstraordinært ændret. Vi har tværtimod sagt nej til at rende fra det, når andre har været inde på det i dagspressen, men vi vil sandelig have lov at sige, at det ville være blevet et bedre politiforlig, hvis vi havde haft flertal, og det bliver vi ved med at sige. Politiforliget blev ikke, som vi ønskede. Vi ville have flere penge til politiet, mere til udvikling af IT i politiet, hvor man er håbløst bagefter.

Jeg kan godt se, og det kan jeg godt forstå, at nu bliver der givet besked om, at det her skal vi lade være med at diskutere mere. Men jeg siger bare det samme her, som jeg sagde under forligsforhandlingerneovre hos justitsministeren, hvor fru Lotte Bundsgaard ikke var med.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Helge Adam Møller som ordfører.

Helge Adam Møller (KF):

Det er jo et spændende og interessant forslag, Frihed 2000 har fremsat, og jeg har læst det med interesse. Jeg har også lært nogle nye ord, modereret kumulation, altså rabatprincippet. Det kendte jeg ikke.

Men jeg må alligevel konstatere, at det lægger op til en revolution, i hvert fald en lille revolution af straffeloven, og det er nok lidt meget i et enkelt lille beslutningsforslag. Der skal måske trods alt laves et stykke forarbejde, og jeg synes også, det er lidt for firkantet.

Lad mig tage et eksempel: Vi har to tyveknægte – det har vi jo ikke, vi har mange tusinde, men nu tager jeg bare to af dem – og de får besked via en hæler om, at nu skal hver af dem ud og stjæle et B&O-anlæg. Den ene går ud, og første gang han bryder ind i en villa, er der søreme et B&O-anlæg; han tager det, og så behøver han ikke at lave mere den aften, fortjenesten er hjemme. Den anden bryder også ind, men det første sted er der ikke noget B&O-anlæg; han tager et par cd'er, han bryder ind det andet, det tredje og det fjerde sted, men først det tolvte sted, han når den aften, for det er en flittig tyveknægt, er der et B&O-anlæg, og han stjæler det.

Den første skal måske have 1 månedes fængsel, men skal den anden så have 12 måneders fængsel? Det skal han ifølge forslaget, men er han 12 gange så kriminell, fordi han i gåseøjne var lidt uheldig? Det er han vel trods alt ikke. Jeg synes i hvert fald ikke, han er 12 gange så kriminell, og

derfor synes jeg heller ikke, at man bare kan lægge sammen.

Når det er sagt, vil jeg også godt sige, at mange af intentionerne i forslaget er rigtige, og de er ikke alene rigtige, de er jo også tiltrængte. Den konservative folketingsgruppe og jeg selv synes også, at mængderabatten er for stor, og jeg synes, det er et rigtigt eksempel, hr. Tom Behnke nævner, med de tre biler kontra de 30. Kan det virkelig være rigtigt, at det skal give det samme? Det synes jeg ikke, uden at jeg derfor siger, at det automatisk skal give 10 gange så meget, men jeg synes, mængderabatten er for stor.

Der tales i forslaget om, hvad der skal ske, hvis man er prøveløsladt eller har en betinget dom, og man i forbindelse med prøveløsladelsen, eller mens den betingede dom stadig løber, begår ny kriminalitet. Efter konservativ opfattelse skal den absolutte hovedregel være, at så skal man dømmes for den nye kriminalitet, og det, man mangler at afsone af den gamle dom eller den betingede dom, skal selvfølgelig udløses. Ellers er retssystemet og retssamfundet jo til grin, som det er tilfældet i et stort antal sager i øjeblikket, så her er vi helt enige.

I § 81 i straffeloven, som jeg også tror justitsministeren var inde på, er der jo en lille mulighed for, at hvis man begår rigtig mange forbrydelser inden for det samme område, så kan straffen i særlige tilfælde, hvis der er særdeles skærpende omstændigheder, øges med 50 pct., og jeg så da i hvert fald meget gerne, at man afskaffede ordet »særdeles«, så der bare stod skærpende omstændigheder.

Konklusionen er, at vi synes, der er mange rigtige tanker og intentioner. Men så firkantet og så automatisk? Det synes vi ikke er rigtigt.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FRI):

Jeg synes, det er væsentligt allerede nu at få bekræftet, hvad hr. Helge Adam Møller spurgte om, nemlig disse indbrudstyper, hvor den ene er heldig at finde det, han søger, første gang, og den anden er uheldig og må lave 12 indbrud. Det er rigtigt, at det er vores opfattelse, at den, der begår 12 indbrud, skal have en straf, der er 12 gange højere end den, der begår ét indbrud. At han har været uheldig, og at den anden har været heldig, kan vi jo ikke tage hensyn til.

Det, man skal tage hensyn til, sagt til hr. Helge Adam Møller, og som jeg har hørt Det Konservative Folkeparti sige igen og igen fra denne talerstol, er, at der altså er tale om 12 ofre, der er

12 familier, der har fået smadret deres hjem, der har været 12 gange forsæt fra gerningsmandens side til at lave indbrud, der har været 12 muligheder for at overveje, om han nu også skulle fortsætte med at være kriminel. Men det er rigtigt, som systemet er indrettet i dag, kan gerningsmanden sige: Det er fuldstændig ligegyldigt med de overvejelser, det er fuldstændig ligegyldigt med de familier, om jeg laver ét indbrud eller jeg laver 12, det giver stort set den samme straf.

Det er det, der er problemet.

(Kort bemærkning).

Lotte Bundsgaard (S):

Først vil jeg sige, at jeg er glad for, at hr. Helge Adam Møller heller ikke mener, at man bare kan bruge simpel matematik, når man skal lave strafudmåling.

Men jeg var sådan lidt i tvivl om noget af det, hr. Helge Adam Møller sagde, og derfor vil jeg godt have hr. Helge Adam Møller til at bekræfte, at alle forhold tæller med ved strafudmålingen. Det vil sige, at 4., 5., 6., 7., 8., 9. og 10. gang man stjæler en bil, som hr. Tom Behnke hentyder til, tæller med, når man laver strafudmåling.

Så vil jeg også godt have hr. Helge Adam Møller til at bekræfte, at reststraffen bliver udløst, hvis man begår nye forhold, som man bliver dømt for. Nogle gange synes jeg, at man fremstiller det danske retssystem som sådan et slaraffenland, hvor vi bare klapper forbryderne oven på hovedet. Sådan er vores retssystem faktisk ikke. Sammenligner vi os med andre lande, har vi et meget stramt retssystem, hvor vi meget hurtigt sætter folk i fængsel.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Til fru Lotte Bundsgaard: Nej, jeg kan ikke bekræfte, at reststraffen altid bliver udløst. Nej, det bliver den ikke. Fru Lotte Bundsgaard siger, at alle forhold tæller med: Ja, alle forhold tæller med, men de tæller tit utrolig lidt med. Der er i de fleste tilfælde utrolig lidt forskel på, om det er 30 eller 3 biler.

Til hr. Tom Behnke, der er uenig – det er fair nok – og siger, at 12 indbrud skal tælle 12 gange så meget som ét: Lad os så tage den 17-årige knægt, der aldrig nogen sinde før har lavet et indbrud, som så starter en indbrudskarriere. Fordi der ikke er politifolk nok, eller fordi han er dygtig nok, når han at lave 244 indbrud, før han bliver snuppet. Skal vi så sætte denne 17-årige

dreng i fængsel, til han fylder 35 år, for det vil være konsekvensen?

Er det nu hensigtsmæssigt? Kunne vi måske ikke redde ham ved at nøjes med en noget kortere fængselsstraf og så sige: Du skal være klar over, at næste gang falder fars hammer. Er det formålstjenligt at sætte en 17-årig ind 13 eller 15 år, fordi han har begået indbrud og kun indbrud? Nej, det er for firkantet, synes jeg.

Anden næstformand (Henning Grove):

Fru Anne Baastrup som ordfører.

Anne Baastrup (SF):

SF afviser forslaget. Hr. Helge Adam Møller beskrev det jo så klart: Det er et meget, meget firkantet forslag, hvor vi får mindelser om de straffe, som man jo bl.a. giver i USA på 2-3 gange livstid.

Det er også en ophævelse af et hævdvundet princip, som vi har haft, også før straffeloven fra 1930 tror jeg, og vi ser ikke nogen konkret grund til, at man skal gøre op med det princip.

Og så synes jeg i og for sig også, det kunne være interessant at høre, om hr. Tom Behnke ikke er enig med mig i, at vi retspolitikere mangler grundlæggende viden om, hvad der er fakta. Den viden, som vi får, kommer som regel fra avisartikler, hvor der er en journalist, der bliver forarget over en konkret situation, en konkret domsafsigelse. Jeg kan ikke huske en samlet oversigt eller en samlet videnskabelig afhandling, der viser brugen af straf i forbindelse med et eller flere biltyverier. Det er min holdning, min overbevisning, at det eksempel, som hr. Tom Behnke har, hvor tyveriet af 30 biler og 3 biler giver samme straf, ikke er rigtigt. Men det kan vi jo bare ikke få afklaret, fordi vi mangler den videnskabelige afhandling, der viser det. Så jeg vil høre, om hr. Tom Behnke ikke er enig i det.

Ser man på den opgørelse over – jeg tror, det er Flemming Balvig, der har lavet den – hvor mange unge der bures ind i Danmark sammenlignet med stort set samtlige europæiske lande, viser det sig jo, at Danmark ligger på en flot andenplads, når det handler om at bure flest folk inde. Nr. 1 er Grækenland. Langt de fleste andre lande ligger betydeligt under os. Det viser i hvert fald, at den retspraksis, som vi har i Danmark, ikke er specielt blødsøden.

Og så har jeg et konkret spørgsmål herudover til forståelsen af bemærkningerne til beslutningsforslaget. På side 3, anden spalte midtpå,

lægger hr. Tom Behnke nærmest op til, uanset at der foreligger tilståelse på nogle områder eller at politiet har løftet bevisbyrden i nogle tilfælde, at det er et problem, at politiet beslutter sig for at undlade at føre sager, hvor politiet ikke kan løfte bevisbyrden, eventuelt undlader at foretage efterforskning, når det er en situation, hvor den pågældende kan dømmes for nogle forhold. Der vil jeg godt høre, om hr. Tom Behnke er uenig i den vurdering, som den enkelte politimand, den enkelte efterforskningskriminalassistent beslutter sig for at træffe, når han står med en lang række forskellige sager, der er uafklarede, og hvor han i hvert fald kan få den pågældende til domsafsigelse.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Jeg tror, de fleste i denne sal synes, at hr. Tom Behnke overdriver noget, men det giver jo en god diskussion.

Fru Anne Baastrup efterlyste videnskab. Vil fru Anne Baastrup turde afkræfte, at jeg i årevis har haft følgende oplevelser, der finder sted hver dag i retssalene: Man udarbejder en begæring til retten, hvor man beskriver de 100 indbrud, som man sigter den pågældende for. Så gennemgår man indbrud for indbrud, og så siger han som regel ja, og så pludselig siger han nej. O.k., siger vi, vi frafalder tiltalen. Og så når vi lidt længere ned. Han siger nej igen. De 100 indbrud er så nået ned på 80, og så får man dem fremmet til dom, og hvorfor gør man det? Det gør man, fordi man ved, han får det samme.

Det behøver vi såmænd ikke videnskab til at vise. Jeg kan anbefale fru Anne Baastrup bare at aflægge et besøg i retten. Det hedder procesøkonomi, fordi der er ingen grund til at spille nogens tid, når vi ved, at det giver den samme straf.

Vil fru Anne Baastrup turde afkræfte, at det er min erfaring som ansat i systemet?

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FRI):

Fru Birthe Rønn Hornbech har stort set svaret på det, for det er nemlig sådan, det hænger sammen.

I forhold til den måde, det er formuleret på, er den sidste halvdel af sætningen – det er rigtig nok – taget med, fordi det også er en del af virkeligheden, men ikke nødvendigvis, fordi vi har noget imod den del af virkeligheden. O.k.?

Med hensyn til den første del, der handler om anklagemyndigheden: Det er altså ikke den enkelte politimand, der sidder på sit kontor og siger: Den her sag gider jeg ikke at skrive. Så bliver man fyret. Det må politiet ikke. Det er anklagemyndigheden, der tager sig af det. Det, der så gør sig gældende, er, hvis nogle af forholdene er tilstået, og der så er nogle andre forhold, hvor man siger, at dem kunne vi egentlig godt bevise, men vi ved, at den samlede straf alligevel bliver den samme, og så er der ingen grund til at spille rettens tid med at stå og procedere i meget lang tid om nogle forhold, selv om man egentlig godt ved, man kan bevise det. Det er ærgerligt, og det er synd, og det skal man lade være med.

Den sidste halvdel er så dér, hvor man ikke kan løfte bevisbyrden. Kan man ikke løfte bevisbyrden, skal man selvfølgelig frafalde tiltalen, og så skal tiltalen slet ikke være med i anklageskriftet.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg er da ikke i tvivl om, at fru Birthe Rønn Hornbech somme tider har været ret træt af at have en lang række sager, hvor man ikke får tilståelse i det hele, og også er træt af, at hun ikke har kunnet løfte bevisbyrden, men det er ikke min opfattelse, at det er en videnskabelig undersøgelse, der kan føre os alle sammen frem til en fælles forståelse af, at når man har stjålet 3 biler, og når man har stjålet 30 biler, så får man samme straf.

Der mener jeg, at der skal lidt andet til end fru Birthe Rønn Hornbechs årelange erfaring som anklager – det respekterer jeg, men alligevel.

Og så kvitterer jeg for hr. Tom Behnkes præcisering af bemærkningerne.

Anden næstformand (Henning Grove):

Hr. Peter Skaarup som ordfører.

Peter Skaarup (DF):

I Dansk Folkeparti kan vi godt støtte det forslag, der er fremsat her. I øvrigt er det jo det første forslag i en række af fornuftige forslag, der er fremsat her på retsområdet, som vi skal debattere i dag.

Vi håber naturligvis i Dansk Folkeparti, at der kan blive flertal for nogle af de forslag, for det er nødvendigt med stramninger inden for retspolitikken her i landet, og derfor kunne det her forslag meget vel også være en del af den buket, som det er nødvendigt at få vedtaget, om ikke

nu så i hvert fald efter et kommende folketingsvalg.

Vi giver forslagsstillerne ret i, at der ikke bør være mængderabat, når vi ser på strafudmålingen i forhold til flere kriminelle forhold. Ud over de ting, som er brugt som eksempler i bemærkningerne til forslaget, kan vi jo nævne noget af det, som hr. Tom Behnke var inde på for lidt siden i svaret til fru Anne Baastrup, nemlig at man i mange tilfælde på grund af ressourcemangel er nødt til at opgive at føre ret mange sager til ende, fordi man altså vurderer, at der er et eller to forhold, den kriminelle i hvert fald kan tages for og kan dømmes for. Man opgiver så at føre en række af de andre forhold til ende, fordi man måske ikke har ressourcer til at gennemføre det – politiet mangler jo også ressourcer i de her år – og det er ærgerligt, at politi og anklagemyndighed ikke kan føre sådan nogle sager til ende, og særligt, når der gives den her form for mængderabat, som der gør i dag.

Så jeg skal sige som konklusion, at vi i Dansk Folkeparti kan støtte principperne i forslaget. Vi mener, det er et vigtigt signal i retning af en skrapperet retspolitik her i landet, som der er brug for.

Elisabeth Arnold (RV):

Noget af min børnelærdom rinder mig i hu. Der var et digt, vi skulle lære i skolen i dansk, som hed »Den to gange hængte tyv«, og det er lidt i den stil, vi beskæftiger os med her. Skal man lave strafudmåling til ren matematik med disse to gange livstidsdomme, eller hvad der ellers kan være, eller skal man benytte sig af det princip, vi har haft i mange, mange år i Danmark, nemlig den såkaldte mængderabat, som hr. Tom Behnke siger, eller modereret kumulation, som det juridiske udtryk er?

Jeg er ikke ansat i systemet og kan derfor ikke prale af nogen stor erfaring på området, jeg vil blot sige, at jeg er tilhænger af det princip, vi har med, at man laver en modereret kumulation, når man har en mængde forhold af samme type, som skal strafudmåles.

Dette forslag fra Frihed 2000 lægger jo op til en fundamental ændring af det princip, nemlig at man går over til den rene matematik. Det er jeg simpelt hen ikke tilhænger af, og derfor kan Det Radikale Venstre ikke støtte forslaget.

Jann Sjursen (KRF):

Det er jo et spændende forslag, som Frihed 2000 har fremsat her i dag, men Kristeligt Folkepartis

holdning er overordnet set er den, ligesom andre ordførere har fremført, at det bliver lige lovlig firkantet, hvis man skal gå fra et modereret kumulationsprincip over til et, som jeg tror justitsministeren nævnte tidligere i debatten, absolut kumulationsprincip.

Dertil vil jeg så godt føje, at vi sådan set fra Kristeligt Folkepartis side er enige i det, som jeg ser som den egentlige problemstilling, nemlig størrelsen af den mængderabat, der gives.

Vi finder, at det forslag, som Frihed 2000 her har fremsat, kan give anledning til en diskussion i Retsudvalget og også gerne en egentlig undersøgelse af domspraksis, som kunne klargøre, om det misforhold, der er til stede mellem forskellige strafudmålinger, som forslaget også påpeger, virkelig er til stede. I så tilfælde vil vi gerne medvirke til, at man får ændret på lovgivningen, men vi ønsker ikke grundlæggende at fravige princippet om modereret akkumulation.

Vi vil som førnævnt gerne se på, hvor stor den mængderabat skal være, der rent faktisk gives, og som der har været tradition for herhjemme. Det synes vi er en debat værd, og vi synes sådan set, det er udmærket, at Frihed 2000 med det forslag, de her har fremsat, giver anledning til debat.

Søren Søndergaard (EL):

Som helhed kan vi ikke støtte forslaget.

Enkeltelementer om, at reststraffen altid skal afsnes ved ny straf, vil vi godt se positivt på; men helheden i det kan vi ikke støtte. Det mener vi, fordi beslutningsforslaget bygger på den fejlagtige påstand, som står på side 2: At formålet med beslutningsforslaget er at sikre, at det ikke kan betale sig at begå flere kriminelle handlinger.

Det kan aldrig betale sig at begå flere kriminelle handlinger. Hr. Tom Behnke kan ikke give et eneste eksempel på, at det kan betale sig at begå flere kriminelle handlinger.

Det er rigtigt, at der ikke er en ligefrem proportionalitet mellem antallet af forbrydelser og straffens længde, og det vil vi også argumentere for at der ikke skal være, ligesom andre har argumenteret for det. Dels er det noget, domstolene må afgøre, dels er der ikke tale om matematik, og dels er der ikke nogen idé i nødvendigtvis at give lange ekstrastraffe for gentagelser. Det hænger sammen med, at forbrydelser som regel begås i en ganske bestemt situation, hvor det er ret tilfældigt, om der bliver begået én forbryderhandling eller flere forbryderhandling.

Hvis man tager eksemplet med en narkoman, som skal have sit stof og er ude at skaffe penge til stoffet – jamen om der bliver begået indbrud eller fem indbrud den pågældende aften for at skaffe de 5.000 kr. eller 10.000 kr. til stof, er noget, der afhænger af, hvor dyrt stereoanlægget er i det første hus og i det andet hus og i det tredje hus. Det er ikke noget, som afhænger af noget videre forsæt om at begå mange forbrydelser.

Derfor bliver man nødt til at betragte det som en helhed, hvor vi siger, at det, der bliver straffet for, er, at man finder på at lave et indbrud. Om det så er et indbrud, man laver, eller tre indbrud for at skaffe de der penge til stof, er set fra vores synspunkt fuldstændig lige kriminelt.

Så er der nogle problemer ved gennemførelsen af forslaget. Et oplagt problem, som jeg i hvert fald kan se, er, at ingen forbrydere fremover vil gøre rent bord ved anholdelse.

Der er situationen, hvor en forbryder bliver anholdt, og der er beviser på et eller andet klart, og så siger man: Skal vi ikke se at få gjort rent bord? Så kan forbryderen jo få udleveret lomme-regneren og se, at hvis jeg siger ja til det, så er det 8 måneder ekstra, og hvis jeg siger ja til det, så er det 2 måneder ekstra osv. Hvad vil der så ske? Der vil selvfølgelig ske det, at forbryderen vil nægte alt. Alt vil forbryderen nægte ud over det, der lige ligger et fuldstændigt bevis på.

Hvad vil politiet gøre ved det? De vil selvfølgelig skulle fortsætte efterforskningen af disse uopklarede forbrydelser, fordi der ikke ligger en tilståelse. Når der ligger en tilståelse, behøver man jo ikke at fortsætte efterforskningen. Men når der ikke ligger en tilståelse, bliver politiet nødt til at fortsætte efterforskningen. Det vil sige, at det her forslag altså vil betyde, at en masse politiresourcer nu skal sættes ind i forhold til efterforskning af forbrydelser, hvor man i virkeligheden har forbryderen bag lås og slå, men hvor vedkommende bare ikke har tilstået dem endnu.

Det synes vi ikke er nogen særlig hensigtsmæssig anvendelse af politiets ressourcer. Det troede vi egentlig heller ikke de borgerlige syntes. Vi troede, at de borgerlige mente, at det var afgørende at bruge politiets ressourcer på at fange de forbrydere, der ikke er bag lås og slå. Men nu forstår vi, at den afgørende opgave for de borgerlige bliver at få opklaret forbrydelser, hvor forbryderen er bag lås og slå. Det er en helt besynderlig logik.

Så vil det selvfølgelig også betyde, at vi skal bygge flere fængsler, for det her betyder jo, som vist nok fru Anne Baastrup var inde på, at vi vil få amerikanske tilstande, hvor folk vil blive idømt todobbelst livstid og tredobbelst livstid. Når man lægger alle de der biltyverier og indbrud sammen, som en narkoman kan komme op på i løbet af en karriere, betyder det flere fængsler. Det er også en anvendelse af ressourcerne, som vi ikke kan støtte.

Så det her forslag vil altså have nogle konsekvenser, der er negative, og det vil ikke have nogen positive konsekvenser, for det vil ikke afholde nogen som helst fra at begå flere af den type forbrydelser, der her er tale om. Tværtimod er det jo sådan, at når folk har begået f.eks. to biltyverier og er sluppet godt af sted med det, så begår de jo det tredje i den sikre forvisning om, at de ikke bliver fanget, fordi de to første gik godt. De begår jo ikke det tredje i den sikre forvisning om, at nu bliver de fanget og får lov til at betale for alle tre. Selvfølgelig gør de ikke det.

Så vi kan ikke støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Nu nævner hr. Søren Søndergaard flere gange disse narkomaner, der bliver nødt til, kan jeg forstå, at stjæle for at opretholde deres narkoforbrug. Og det er jo også rigtigt. Vi har ikke fri narko og skal heller ikke have det. Men de kommer i fængsel.

Men der er jo også en metode. Man kunne sikre sig, at de, når de kommer ud af fængslet igen, ikke var narkomaner. Det er jo lidt grotesk, at der officielt ikke må sælges og indføres og bruges narkotika i de danske fængsler, og samtidig – med justitsministeren og regeringen i spidsen – udleverer man renssevæske i hvert eneste danske fængsel til at rense de nåle, som de skal sidde og stikke sig i armene med, selv om det er forbudt.

Samtidig er det lettere at skaffe narkotika i de danske fængsler, end det er på Vesterbrogade. Danske fængsler flyder med narkotika.

Samtidig er der flere narkomaner, der kommer ud af fængslerne, end der kommer ind i fængslerne, for der er mange, der bliver narkomaner, mens de er inde.

Så man kunne altså sørge for at lave et system, hvor det stort set var umuligt at få narkotika, så man brugte den straf, man afsonede på ½ eller 1 eller 1½ år, til at blive afvænnnet. Jeg vil

spørge hr. Søndergaard: Var det ikke en god idé?

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jo, jeg synes, det var en fremragende idé, at man brugte fængselsophold til noget fornuftigt i forhold til de indsatte, sådan at der var mindre risiko for, at de fortsatte deres kriminelle løbebane, når de kom ud.

Om det første, man så skal gøre, er at afskaffe renssevæske til nåle, som fængslede narkomaner illegalt bruger til at sprøjte sig med, ved jeg ikke.

Jeg ved ikke, om vi er interesserede i, at der ud fra danske fængsler kommer hundredvis af hiv-smittede narkomaner, fordi de har brugt en beskidd sprøjte, der ikke er blevet rensset, og så kan de gå ud og smitte andre folk. Jeg ved ikke, om det er en særlig god idé.

Jeg tror i det hele taget ikke på, at man stopper narkomani ved at fjerne renssevæsken til narkomanernes nåle. Jeg mener, det er en ualmindelig naiv betragtning.

Den rigtige betragtning er at gøre noget ved årsagen til, at folk har et narkotikamisbrug. Kan man gøre noget ved det, kan man også f.eks. forhindre mange af de indbrud, som hænger landet, og som den danske befolkning ganske rigtig er dødtræt af og frygter.

(Kort bemærkning).

Lotte Bundsgaard (S):

Jeg vil bare gerne bede hr. Søren Søndergaard bekræfte: I de 10½ år, vi havde en borgerlig justitsminister, blev der ikke taget ét eneste initiativ til behandlingsafdelinger, kontraktafdelinger, og hvad ved jeg, i de danske fængsler.

Er det ikke rigtigt, at vi først, da en socialdemokratisk justitsminister kom til, fik indført behandlingsafdelinger, kontraktafdelinger osv., hvor vi på den måde bruger fængselsopholdet til andet end blot straf.

Det kunne jeg godt tænke mig, at hr. Søren Søndergaard bekræfter.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg kan fuldt ud bekræfte, at den nuværende regering også på dette område er bedre end den tidligere borgerlige regering. Desværre må man sige, at det i sig selv heller ikke siger så voldsomt meget, for også på det her område var den tidligere borgerlige regering jo en katastrofe.

Men jeg vil samtidig understrege og fastholde, at det ikke betyder, at situationen er god. Vi er langt fra i en situation, hvor vi kan være stolte af det danske fængselsvæsen. Der er stadig væk alt for meget passiv opbevaring.

Der er i det hele taget alt for mange, der bliver puttet ind i fængslerne, hvor det ville være mere hensigtsmæssigt at behandle dem uden for fængslerne og dermed få forhindret – ikke alt, det kan man ikke – men en del af den kriminalitet, som foregår.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Stakkels hr. Søren Søndergaard, for man kan jo ikke stille spørgsmål til hinanden, og det er derfor, fru Lotte Bundsgaard stiller det og spørger:

Så vil jeg godt spørge, om hr. Søren Søndergaard ikke kan bekræfte, at det jo er rigtigt nok, at der er kommet narkofri afdelinger i en del fængsler. Men var det alt andet lige ikke bedre, at samtlige fængsler blev narkofri?

Ville det ikke have en betydelig større effekt, end at det kun er nogle få afdelinger, man sørger for er narkofri, mens resten af dem flyder med narkotika?

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg tror, det er klogest, at jeg nøjes med at bekræfte, hvad jeg selv har sagt. Det, jeg har sagt, er, at den nuværende regering er bedre end den foregående.

Det siger ikke så meget, og der er stadig væk lang vej igen, før vi har nogle ordentlige fængsler, som bl.a. betyder, at alle fængsler er narkofri.

Anden næstformand (Henning Grove):

Så går vi videre med ordføreren for forslagsstillerne, hr. Tom Behnke.

Tom Behnke (FRI):

Som indledning til diskussionen af dette her beslutningsforslag – også da vi i Frihed 2000 satte os for at skrive dette her beslutningsforslag – var vores udgangspunkt, at det at begå kriminalitet er helt frivilligt.

Det gør man af egen fri vilje, og så må man også tage de konsekvenser, der følger med, når man gør det. Vi har også den opfattelse, at hvis ikke det har en konsekvens, når man begår kriminalitet, så vil vi ikke kunne komme kriminaliteten til livs.

Hvis det er fuldstændig gratis og betydningsløst at begå kriminalitet, hvorfor skulle nogen så afholde sig fra at gøre det? Derfor er vi nødt til at have konsekvens med ind i billedet.

Vi har set på, hvordan lovgivningen er på dette her område, og vi har set på, hvordan det foregår ude ved domstolene. Når en kriminel står foran dommeren – med 3 verserende sager eller 50 verserende sager eller 110 verserende sager – hvad er det så for straffe, der bliver udmålt? Det, vi kunne se, var, at princippet om mængderabat slår så hårdt igennem i retssalene, så både Bilka og Føtex og alle andre godt kan gå hjem og lægge sig.

Der er så store mængderabatter, så man tror, at det er løgn. Jeg er fuldstændig enig med fru Anne Baastrup, der på et tidspunkt sagde: Vi mangler et videnskabeligt grundlag at tage stilling på. Ja, det er fint nok. Det er jeg med på. Så laver vi det. Det kræver jo så også lige, at vi er et flertal i Retsudvalget, der beder om at få det, for ellers får vi det jo ikke.

Men lad os se, om vi kan få det. Hvis der skal et videnskabeligt grundlag til, for at Folketinget kan se dét, som jeg kan se i mit daglige virke ude i samfundet, så er det fint nok.

Hvis ikke man vil tage mine ord for gode varer, så lad os lave en undersøgelse, der kan underbygge de argumenter, jeg kommer med her, og så lad os se, hvad politikerne siger. For når den videnskabelige undersøgelse er afsluttet, må man også være villig til at stille sig anderledes over for problemstillingen, end man har gjort i dag over for beslutningsforslaget.

Mængderabat er et ganske alvorligt problem, og vi har ikke med beslutningsforslaget her tænkt os at lave en matematisk udregning af tingene. Vi har ikke tænkt os at fratage domstolene muligheden for at pådømme de enkelte forhold, slet ikke. For det er selvfølgelig domstolene, der skal gøre det.

Det vil være umuligt at sige, at et indbrud, et overfald, et røveri takstmæssigt i firkantede rammer skal give så og så meget. Det kan man ikke. Det afhænger af gerningsmandens alder, modenhed, motiv til at gøre det, gerningens indhold, ofre, osv. Alt det skal selvfølgelig indgå, når dommeren skal vurdere, hvilken straf der skal udmåles.

Men det, vi beder om, er, at man i stedet for at blande det hele i én stor gryde og så skrabe 90 pct. af, når straffen skal udmåles, så vurderer hvert enkelt forhold, som hvis nu vedkommende var kommet her til dommeren med ét forhold

ad gangen. Hvad ville straffen så have været til sammen?

Se, det, der jo er problemet med den eksisterende måde at gøre det på, er: Hvis man vil begå kriminalitet, så gælder det om at få begået så meget kriminalitet som overhovedet muligt, inden man kommer for dommeren. Det er ikke hensigtsmæssigt at sende det signal.

Vi foreslår så også, at reststraffen obligatorisk skal udløses, hvis man begår fornyet kriminalitet i prøvetiden. Det er jo igen et af de forhold, hvor vi kan se, at der er – lad mig bare sige det, som det er – en slaphed uden lige i retssystemet.

Jeg kender en domsmand, som var ude for en helt grotesk situation: En tiltalt bliver dømt for voldtægt, bliver prøveløsladt og har en reststraf stående. Den tiltalte begår fornyet voldtægt i prøvetiden og får en fornyet dom. Ved den dom får man ikke medregnet, at der var en reststraf fra den tidligere voldtægt, hvor vedkommende var prøveløsladt.

Vedkommende kommer i fængsel igen og bliver prøveløsladt én gang til, og nu kommer min bekendt ind i billedet. Han sidder altså som domsmand nu her tredje gang, vedkommende er tiltalt for voldtægt, og spørger så: Hvad med reststraffen? Skal vi ikke have den medregnet. Hvortil dommeren siger: Det kan vi ikke.

Da den ikke blev regnet med første gang – altså ved det andet forhold – så er der nu skabt præcedens for, at det kan man ikke. Det var den juridiske belæring af domsmanden i den pågældende sag. Og så er det, man siger: Det kan da ikke være rigtigt. Det kan simpelt hen ikke være rigtigt.

I øvrigt er det, som hr. Helge Adam Møller sagde, langt fra i alle tilfælde, at reststraffen overhovedet kommer med ind i billedet, men i de tilfælde, hvor den gør, sker der jo igen det, at selv om man måske har et halvt år eller et helt år stående i reststraf, er det jo ikke den, der bliver lagt oven i straffen for den fornyede kriminelle handling. Igen foretager man en samlet vurdering, og der uddeles meget, meget store mængderabatter.

Så siger justitsministeren, at man ikke vil være med til at have det her, hvor man laver absolut kumulation, og så er mit spørgsmål bare: Sidder justitsministeren ikke i den samme regering som trafikministeren, der jo i forhold til færdselsloven netop har lavet et lovforslag i sidste folketingsssamling, hvor man laver en absolut kumulation på færdselslovsområdet? Det er vel også enkeltstående situationer?

Så vil ministeren måske sige: Jo, men der har vi jo sådan en takstmæssig liste over, hvad det koster at begå de forskellige kriminelle handlinger. Ja, men sværere er det jo heller ikke ved domstolene, end at dér er det så bare dommeren. Som jeg skriver i forslaget, skal straffen for hvert enkelt forhold udmåles særskilt, og derefter lægges sammen.

Forskellen er ens. Men regeringen vil altså godt være med til at gøre det, når vi taler om færdselsloven – det er jo så også helt almindelig mennesker, der er i stand til at betale de bøder – men vil ikke være med til det, når vi taler om al anden form for lovgivning. Så skal der bare gives mængderabat ud over alle grænser. Det kan jo ikke være rigtigt.

Det, der er problemet med det eksisterende retssystem, den måde, vi behandler de kriminelle på, er, at systemet har en utrolig mangel på konsekvens. Hvad er det for et signal, man sender til en kriminel, som i forvejen ikke kan finde ud af at opføre sig ordentligt, som i forvejen ikke kan finde ud af, at når vi har nogle spilleregler i det her samfund om, hvordan vi skal være over for hinanden, hvordan vi skal behandle hinanden, hvad der er dit og mit?

Når de ikke kan finde ud af det, hjælper det så, at de kommer ind i et retssystem, hvor man siger: Ja, det kan godt være, du har stjålet 30 biler, men du får sådan set ikke mere straf, end hvis du havde stjålet 3? Hvor er der tale om konsekvens; fuldstændig som fru Lotte Bundsgaard fra Socialdemokratiet siger: Der skal være konsekvens over for de her mennesker.

Nej, må jeg nok sige. Der er virkelig konsekvens, og man må jo sige, det er et virkelig stærkt signal til den, der sidder der og skal dømmes, ikke!

Nej, der er ingen konsekvens. Hvis vedkommende måske er så uheldig at få en frihedsstraf, bliver vedkommende prøveløsladt på et eller andet tidspunkt, det foregår jo mere eller mindre automatisk, og har han en eller anden reststraf stående, siger man til ham: Nu skal du opføre dig ordentligt, når du kommer ud, for du har en reststraf stående, og den bliver udløst, hvis du laver fornyet kriminalitet.

Nej, det gør den ikke. Man bliver altså ved med at fodre de kriminelle med den der inkonsekvens og siger til dem: Det er fuldstændig ligegyldigt, hvad vi siger. Det er fuldstændig ligegyldigt, hvad du får at vide. Det holder alligevel ikke. Vi mener det ikke så slemt, som vi siger det. Det er et dårligt signal at sende til nogle

mennesker, der i forvejen har en dårlig moral. For moralen er, at det kan betale sig at begå kriminalitet, og det holder ikke. Det skal vi væk fra.

Da jeg skrev beslutningsforslaget, kom jeg i tanke om, hvorvidt der ikke er et eller andet i forvaltningsloven – tror jeg nok, det er, det kan være, det er et andet sted – med, at offentlige myndigheder har en pligt til at oplyse borgerne om deres pligter og rettigheder.

Jeg vil forfølge det under udvalgsbehandlingen af det her beslutningsforslag, for i virkeligheden burde politiet jo oplyse den kriminelle om, at når vedkommende er blevet sigtet, er retssystemet sådan indrettet, at selv om vedkommende går ud og fortsætter med at begå kriminalitet, så skal han ikke den dag, hvor dommeren har tid til at tage en lille sludder med ham, regne med at blive straffet for de forhold, han begår, efter at han er blevet sigtet første gang, for der er en mængderabat, som vi aldrig nogen sinde har set det før.

Det må vel være logisk med den forvaltningslov, man har her i landet, at man skal oplyse borgerne om, hvad deres retsstilling er.

Retsstillingen er, at er man først blevet sigtet, så kan man derefter begå al den kriminalitet, man har lyst til. Det giver en lille bitte smule mere, måske 10 pct., 15 pct., men hvad betyder det, hvis det er sådan, man har begået 100 gange så mange forhold? Det betyder ingenting.

Signalet er svagt, når man så prøver at negligere og latterliggøre det her med: Hvad så i sådan et slagsmål, hvor et knytnæveslag ville have givet 30 dage, skal to knytnæveslag så give 60 dage? Det er jo noget vrøvl. Det er jo én samlet handling. Det er én voldshandling. På samme måde skal man selvfølgelig heller ikke sondre mellem, om en indbrudstyv har smadret et vindue eller to vinduer for at komme ind i huset. Det er en og samme sag.

Så man skal lade være med at latterliggøre det her. Jeg synes, det er pinligt, at regeringspartierne og ministeren på den måde prøver at latterliggøre et problem, som er reelt.

Lad mig så vende tilbage til det, som kan være relevante indvendinger imod forslaget her. Det var både Venstre og De Konservative, der sagde, at forslaget er for firkantet. O.k. det er i orden. Det kan vi godt prøve at bløde op på. Spørgsmålet er bare: Tror hr. Helge Adam Møller og fru Birthe Rønn Hornbech, at forslaget var blevet vedtaget, selv om vi havde skrevet 30 gange så mange sider, hvor vi havde vandet det

her ud og taget alle mulige forbehold og undtagelser? Nej, det var det ikke.

Der er et flertal her i Folketinget, der ikke vil være med til, at der skal strammes op på det her område. Der er et flertal i Folketinget, der ønsker at fastholde signalet til de kriminelle: Det kan betale sig at begå kriminalitet. Er man først blevet taget for et forhold, skal man se at få begået den kriminalitet, man kan nå, inden man står foran dommeren, for straffen er stort set den samme.

(Kort bemærkning).

Lotte Bundsgaard (S):

Jeg synes altså ikke, hr. Tom Behnke skal slippe om ved at sige det her med, at det gælder om at begå så meget kriminalitet som muligt. Hvordan skulle det hænge sammen? Skulle det så være billigere at stjæle 20 biler end at stjæle 3 biler? Hvis man først har begået noget kriminelt, er det så smart at skynde sig at begå noget mere? Får man så en lavere straf?

Sådan er det jo ikke. Det er ren retorik, og det holder ikke. Når der bliver idømt en straf, tager dommeren hensyn til helheden, og det mener vi at dommeren skal blive ved med at gøre.

Så siger hr. Tom Behnke, at i det her samfund er der mangel på konsekvens. Man skal bare begå kriminalitet. Det er endnu en ting, som heller ikke holder i byretten, om man så må sige. Når man ser på vores retssystem, når man laver sammenligninger med andre lande, så ligger Danmark som nummer tre, med hensyn til hvor hårdt vi straffer voldskriminalitet; overgået af Rusland og Grækenland.

Men de lande, vi altså overgår, hvor vi straffer hårdere, er England, Frankrig, og hvad ved jeg. Så derfor holder det ikke, når hr. Tom Behnke og andre siger, at vi har et retssystem, som bare giver lov til at begå kriminalitet.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg kvitterer for, at hr. Tom Behnke er enig med mig i, at vi mangler konkret viden om det her område.

Men så synes jeg, det var noget overraskende, at et af hr. Tom Behnkes eksempler var en situation, hvor der var begået en rettergangsfejl i byret nr. 2, hvorefter byret nr. 3 ikke kunne reparere på den rettergangsfejl. Der synes jeg, at hr. Tom Behnke i højere grad skulle prøve at holde sig til om ikke sandhedens smalle sti, så i hvert

fald sådan en moralsk følelse af, hvad man rent faktisk kan få sig til at påstå heroppe.

Eller er det sådan, at hr. Tom Behnke mener, at vi skal have et forbud mod rettergangsfejl i retsplejeloven? Eller hvordan vil hr. Tom Behnke gennemføre det, således at hr. Tom Behnkes ven, der er domsmand, ikke fremover kan løbe ind i en sag af denne her karakter?

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FR):

Rettergangsfejl kan ske. Vi kan alle lave fejl, men hvis ikke man lærer af sine fejl, er der noget, der er rivende galt, og så skal man ikke fortsætte ad den forkerte sti, man er kommet ind på. Hvis systemet er sådan indrettet, at man er tvunget til at fortsætte en forkert linje, så er der noget galt i systemet, og så skal systemet laves om.

Se til fru Lotte Bundsgaard er jeg nødt til at sige det, som det er: Det er jo rigtigt, det er fuldstændig korrekt, at hvis man begår tre indbrud eller stjæler tre biler, versus man laver 20 indbrud eller stjæler 20 biler, så er det ikke billigere samlet set at lave de 20 forhold end at lave de tre forhold. Nej! Men straffen for det enkelte forhold, altså fra forhold nr. 4 til forhold nr. 20, er stort set gratis. Det er så lidt marginalt mere, man får i straf, så det alligevel ikke kan ses.

Så skal vi huske på – og det er lidt, ligesom man glemmer det – at det er jo ikke alle forhold, der bliver opdaget. Det er det jo ikke. Indbrud er typisk i berigelsesøjemed, det vil sige, at man kan gå ud og berige sig. Ikke alle forhold bliver opdaget, nogle bliver opdaget, men alligevel overstiger den gevinst, man kan få ud af at fortsætte sin økonomiske kriminalitet, langt den ene eller de to dage, man får ekstra i skyggen, og det er dér, gratisprincippet kommer ind. Det er altså ikke det, at straffen går ned, jo flere forhold man laver samlet set, men straffen for de efterfølgende forhold er stort set nul. Det er det, der er problemet, og det er der, man bør slå langt hårdere igennem.

Både fru Lotte Bundsgaard, fru Anne Baastrup og flere andre var inde på, at i Danmark fængsler vi mest, længst osv. Det lyder næsten, som om de, der jo altså har flertallet her i Folketinget, er stolte af den situation. Det er jeg ikke, det synes jeg ikke er særlig stolt. Jeg synes ikke, det er fint, at vi har rekord på det område.

Jeg synes i virkeligheden, at det er helt forkert, at der er nogen, der sidder i fængsel. Ikke dermed sagt, at man ikke skal straffe folk med fængsel, hvis de har gjort sig fortjent til det, men det, man skal gøre, er selvfølgelig at gribe ind første gang, der er en, der begår en kriminel handling. Det gør man ikke.

Man lader unge mennesker køre for fulde gardiner i femte gear ud ad den kriminelle løbebane i stedet for at gribe ind første gang, og det er dér, det går galt. Når de så runder 18 år, så slår låsen til.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Den beskrivelse af retstilstanden er en beskrivelse, der er en 5-6 år gammel, og som stammer fra den retstilstand, som bl.a. også rådede under den borgerlige regering.

Jeg har lige et enkelt spørgsmål til hr. Tom Behnke: Er det sådan, at vi nu kan forvente, at hr. Tom Behnke kommer med et forslag til ændring af retsplejeloven, hvorefter rettergangsfejl, der er begået til skade for tiltalte, ikke skal komme tiltalte tilgode, således at vi nu fremover kan se en total omlægning af dansk retspleje?

Jeg ser frem til, at hr. Tom Behnke udformer en sådan ændring af retsplejeloven; men jeg er også lidt beskæmmet.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.57

Mødet genoptaget kl. 13.00

Den næste sag på dagsordenen var:

29) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 15:

Forslag til folketingsbeslutning om hårdere straffe for voldtægt.

Af Helge Adam Møller (KF) m.fl.
(Fremsat 10/10 2000).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Frank Jensen):

Beslutningsforslaget fra De Konservative går ud på, at regeringen i dette folketingsår skal fremsætte de nødvendige lovforslag og foretage de nødvendige ændringer i administrative forskrifter for at hæve det generelle straffeniveau for voldtægt og for at indføre minimumsstraffe for voldtægt af personer under 18 år.

Vi havde lejlighed til at drøfte både straffeniveauet i voldtægtssager og indførelse af minimumsstraffe her i salen den 15. november i år i forbindelse med første behandling af et beslutningsforslag fra CD, B 10.

Jeg skal ikke gentage mit indlæg fra dengang, men blot fremhæve, at jeg er enig med Det Konservative Folkeparti, med forslagsstillerne i, at voldtægt er en særdeles alvorlig forbrydelse, og at straffen for voldtægt må udtrykke en klar og markant fordømmelse af forbrydelsen, at det aldrig har været mit eller regeringens ønske, at der skulle ske en sænkning af straffen i voldtægtssager – vi anser stadig voldtægt for at være en særdeles alvorlig forbrydelse – at jeg har bedt Rigsadvokaten om at undersøge, om der er sket en generel ændring af straffeniveauet på voldtægtssager. Når resultatet af undersøgelsen foreligger her sidst på året, det vil sige omkring årsskiftet, vil jeg tage stilling til, om der er behov for ændringer.

Beslutningsforslaget lægger op til, at der skal indføres minimumsstraffe for voldtægt af personer under 18 år. Spørgsmålet om minimumsstraffe var, som jeg nævnte, også oppe under førstebehandling af B 10, og jeg tror stadig ikke, at minimumsstraffe er vejen frem, heller ikke i sager om voldtægt, hvor offeret er under 18 år.

Igen skal jeg ikke gentage mig selv, men blot nævne, at udviklingen hidtil er gået i retning af at afskaffe minimumsstrafferammer, at en forhøjet minimumsstraf i voldtægtssager ikke indebærer, at der altid vil blive dømt en frihedsstraf

af den længde, der angives som minimumsstraf, idet der fortsat vil kunne ske strafnedsættelse eller bortfald efter straffelovens § 84 og § 85, og at vi i yderste konsekvens risikerer, at domstolene i videre omfang vil idømme bl.a. betingede domme, hvis der bliver for stor disharmoni mellem de forskellige straffebestemmelser.

I øvrigt kan jeg nævne, at Straffelovrådets generelle overvejelser om strafferammer i straffeloven vil omfatte en vurdering af spørgsmålet om minimumsstrafferammer.

Sammenfattende kan regeringen altså ikke støtte beslutningsforslaget. Jeg mener, at vi skylder os selv ikke at foretage de foreslåede, vidtgående, principielle ændringer af voldtægtsbestemmelserne, før vi har et ordentligt beslutningsgrundlag. Når Rigsadvokatens redegørelse om udviklingen i straffeniveauet foreligger, bliver der som nævnt lejlighed til at stille til, om der er behov for initiativer på området. Dette vil regeringen afvente.

Sandy Brinck (S):

I Socialdemokratiet anser vi voldtægt for at være en meget krænkende og alvorlig forbrydelse. Enhver voldtægt er et angreb på den personlige intimsfære og dermed den personlige integritet med langvarige men til følge. Vi har aldrig ment eller signaleret, at samfundet skulle se med mildere øjne på voldtægtsforbrydelser.

I den socialdemokratiske gruppe har der også været reaktioner, når enkeltstående domme fremstår i pressen, men hverken offentligheden og dermed heller ikke vi som politikere har kendskab til de enkelte sagers konkrete forhold, og vi kan ikke på den baggrund drage vores konklusioner, hvis vi vel at mærke ønsker en saglig funderet lovgivning.

Justitsministeren har som allerede nævnt bedt om en redegørelse fra Rigsadvokaten for at få et helt billede af straffeniveauet i voldtægtssager. Dette egenhændige initiativ i sommer fra ministeren hilser vi fra Socialdemokratiet meget velkomment og forventer snart at se den redegørelse; sådan at vi kan få det rette grundlag for debatten.

Vi kunne godt begynde at gisne om dels et fald i straffeniveauet, dels årsagerne hertil. Vi kunne med stor rimelighed inddrage overvejelser om, hvorvidt der også i forhold til anmeldelser af voldtægt er sket en ændring, sådan som vi ser det i voldssager, nemlig at der anmeldes flere, og at offer og krænker kender hinanden i højere grad end tidligere, men tilbage står, om det